

III.

Forholdstalsvalg i Enmandskredse.

Naar det fastholdes som Princip, at Styrkeforholdet mellem de forskellige Partier i Folketinget saa vidt muligt bør være nøjagtigt det samme som mellem de tilsvarende Partier blandt Vælgerne, kan det uden Vanskelighed opgøres, hvor mange Folketingsmænd der efter et Valg skal tilfalde hvert Parti.

I dette Øjemed kan man forsyne Stemmesedlen foruden med Navnene paa de Kandidater, der stille sig i Kredsen, tillige med Betegnelserne for de forskellige Partier.

Efter Valget kan der dernæst optæles, hvor mange Stemmer der er tilfaldet hvert Parti.

Sammentælles nu for hele Landet ikke blot samtlige afgivne Stemmer, men ogsaa Antallet af de Stemmer, der ere afgivne for hvert Parti, er det let at opgøre, hvor stor Andel af det bestemte Antal Folketingsmænd (114), der tilkommer ethvert af Partierne.

Dersom man vilde betragte Landet som et Hele, der skulde repræsenteres i Folketinget uden Hensyn til Delingen i Kredse, kunde man give ethvert Parti det Antal af Folketingsmænd, som det ifølge førnævnte Princip skulde have, ved at optælle de af Partiets Kandidater, der havde det højeste Stemmeantal (eller det højeste Stemmeantal i Procent af samtlige i deres Kreds afgivne Stemmer). Men herved kunde der for nogle Kredse komme mere end 1 Rigsdagsmand for hver Kreds, og som Følge heraf vilde andre Kredse blive uden Repræsentation i Folketinget.

Stilles der derimod den Fordring, at hver Folketingskreds skal repræsenteres netop ved 1 Folketingsmand, og at hver Folketingsmand netop skal være Repræsentant for 1 Kreds, idet der er lige saa mange Folketingsmænd som Rigsdagskredse, saa maa Folketingsmændene udtages paa en bestemt Maade, hvorved man maa give Afkald paa, at Folketingsmanden altid bliver den af Kandidaterne i Kredsen, der har faaet det højeste Stemmeantal, hvad der vilde føre tilbage til det nuværende System, der paa Grund af Tilfældigheder kan give en Fordeling, som skaffer nogle Partier flere, andre færre Folketingsmænd, end det Antal, der svarer til Partiernes Styrke i hele Landet.

Forlanger man Hensynet til det sidstnævnte Styrkeforhold fuldt ud respekteret, maa man være paa det rene med, at man ikke tillige kan opnaa at skaffe Repræsentation i Forhold til Partiernes Styrkeforhold *i hver enkelt Kreds*; men man maa da finde sig i, at en Kreds kan blive repræsenteret af en Kandidat, uagtet denne ikke har Flertal i Kredsen, fordi hans Parti er saa talrigt i hele Landet, at Retfærdigheden kræver flere Repræsentanter for hele Partiet end det Antal, der har naaet Flertal i Kredsen.

Paa den anden Side bliver det nødvendigt at iagttage, at de udtagne Repræsentanter have en saa stor Tilslutning i Kredsen som muligt. Dette Hensyn kan formentlig tages ved følgende Fremgangsmaade.

1. Valgordningen er væsentlig den samme som hidtil, kun med den ovenfor anførte Ændring, at der paa hver Stemmeseddel er trykt foruden Kandidaternes Navne tillige Partiernes Betegnelser. Stemmegivning sker derved, at der kan sættes et Kryds ved Navnet paa den Kandidat, som foretrækkes, og tillige et andet Kryds ved Betegnelsen af det Parti, Vælgeren vil støtte. Det bør staa Vælgeren frit, om han